

Leven

1. VERKOOPSCOMPROMIS EN OVERLIJDENSVERZEKERING

Verzekeringsnieuws / L'Assurance au présent, nr.33, september 2005

Van langsom meer zet de notaris bij de ondertekening van een minnelijke verkoopsovereenkomst in het compromis een Overlijdensverzekering die hij bij de Verzekeringen van het notariaat heeft gesloten. Deze verzekering voorziet in de uitkering van een kapitaal dat doorgaans gelijk is aan de koopsom en dit enkel wanneer de kandidaat-koper tussen het ondertekenen van het compromis en het verlijden van de authentieke akte door een ongeval overlijdt. **Men moet evenwel bijzonder oplettend zijn wat de betrokken polisvoorwaarden betreft.**

Zo ondertekent een echtpaar een verkoopscompromis voor de aankoop van een gebouw voor de prijs van 4.000.000 BEF ; het compromis bevat een dergelijke dekking in geval van overlijden door ongeval. Een maand later overlijdt de echtgenoot. Zijn overlevende echtgenote vraagt de uitbetaling van het overlijdenskapitaal.

De verzekeraar weigert om twee redenen:

1. niet betaling van het voorschot, terwijl in de algemene voorwaarden wel degelijk staat dat een voorschot van minstens 5 % moet betaald zijn ;
2. het overlijden van de echtgenoot is geen gevolg van een ongeval.

De weduwe dagvaardt de verzekeraar voor de rechtbank. Blijkt wel degelijk dat er bij de ondertekening van het compromis geen enkel voorschot werd betaald. Het Hof van Beroep te Luik wijst evenwel op het onderscheid dat moet gemaakt worden tussen het verkoopscompromis en de verzekeringsovereenkomst. In de verzekeringsovereenkomst is de notaris de verzekeringnemer en zijn de begunstigden de kopers van het gebouw. Deze overeenkomst mag niet verward worden met het verkoopscompromis waarin de verzekeraar nooit tussenkomt. Wat het verzekeringcontract betreft, moet de verzekeraar niet tot de uitvoering veroordeeld worden als de verzekeringnemer de toepassingsvoorwaarden niet heeft laten naleven, met name de betaling van een voorschot van minstens 5 %.

De weduwe keert zich dan tegen de notaris: deze heeft een fout begaan omdat hij er niet voor gezorgd heeft dat alle voorwaarden van het contract vervuld werden. Hij heeft nagelaten hen correct en volledig te informeren over de toepassingsvoorwaarden van het verzekeringscontract. Het Hof verklaart de notaris inderdaad aansprakelijk: de voorgedrukte vermelding die in het compromis verschijnt met betrekking tot het voorschot werd doorgedaald terwijl de paragraaf "verzekering bij overlijden door ongeval van de kopers" was behouden. Aldus opgesteld konden de kopers uit het compromis opmaken dat ze volledig bij overlijden door ongeval gedekt waren. Al is er dan een fout en schade, toch moet er een oorzakelijk verband tussen beide kunnen vastgesteld worden. Het Hof merkt op dat men er heel waarschijnlijk kan van uitgaan dat de

kopers het voorschot zouden betaald hebben als ze hadden geweten dat het een noodzakelijke voorwaarde was om de dekking te bekomen.

Opdat de notaris tot vergoeding zou veroordeeld worden moet het overlijden zelf door ongeluk zijn gebeurd. En hier oordeelt het Hof dat het accidentele karakter niet is bewezen.

De eerste medische oorzaak van het overlijden is een herseninfarct waardoor de overledene in het ziekenhuis werd opgenomen. De voorwaarden van het verzekeringscontract vereisen de aanwezigheid van een element dat buiten het organisme staat opdat men van overlijden door ongeval zou kunnen spreken.

De rechthebbenden voeren dan aan dat zij niet op de hoogte waren van de polisvoorwaarden. Het gebrek aan informatie is natuurlijk een fout van de notaris, maar voor het Hof verplicht zij deze niet tot vergoeding van de weduwe: inderdaad het verzuim van de notaris heeft de schade niet veroorzaakt want het is niet bewezen dat als de rechthebbenden op de hoogte waren geweest van de definitie van overlijden door ongeval zij een andere verzekering zouden gesloten hebben die het risico zou gedekt hebben zoals het zich heeft voorgedaan ...

2. BEDRIJFSLEIDERSVERZEKERING EN BETALING IN GEVAL VAN VEREFFENING OF FAILLISSEMENT VAN DE VENNOOTSCHAP

Assuralia, 26 mei 2005

Het gebeurt niet zelden dat de verzekeraar die een bedrijfsleidersverzekering moet uitbetalen (die per definitie ten gunste van de vennootschap-verzekeringnemer aangegaan werd) zonder enige geldige gesprekspartner komt te staan: ofwel **werd de begunstigde vennootschap vereffend** (en is de vereffening volledig afgesloten), ofwel **werd ze failliet verklaard** (en werd het faillissement afgehandeld). Welke houding moet in dergelijk geval worden aangenomen?

A. In geval van vereffening

De afsluiting van de vereffening stelt een definitief einde aan de rechtspersoonlijkheid van de vennootschap; zij mag geen juridische daden meer stellen. Wat de vereffenaar betreft, die heeft nog slechts een passieve rol die zich beperkt tot het reageren in naam van de vennootschap op de vorderingen die tegen haar worden ingesteld (door schuldeisers of vennoten, bijvoorbeeld).

In dat geval doet de verzekeraar er best aan **de fondsen die deze vennootschap ten goede komen bij de Deposito- en Consignatiekas te storten**. De bedrijfsleider die begunstigde is van de pensioenbelofte kan de som die hem toekomt dan aan de hand van de bewijsstukken (zijn aanvullende pensioenbelofte) bij de Kas vorderen.

We noteren evenwel dat de verzekeraar zich in voorkomend geval na de 6 maanden die op de afsluiting van de vereffening volgen, tot het geheel van de vennoten zou kunnen richten (hij moet ze dan wel allemaal hebben kunnen identificeren!). Inderdaad zij zouden de fondsen in onverdeeldheid kunnen ontvangen. Aangezien de vennootschap verdwenen is worden de goederen die nog aan de vennootschap toebehoren automatisch onverdeelde eigendom van de vennoten. En het is tot die vennoten (of eventueel tot een mandataris) dat de ex-bedrijfsleider zich dan zal moeten richten om het pensioen te bekomen dat hem toekomt.

Wanneer hij al de vennoten niet kent (en bij gebrek aan een mandataris) zal de verzekeraar de fondsen evenwel bij de Deposito- en Consignatiekas storten.

Verder zou de ex-bedrijfsleider zich binnen de 5 jaar te rekenen vanaf de publicatie van de afsluiting van de vereffening eveneens tot de vereffenaar kunnen wenden. Diens aansprakelijkheid zou kunnen ingeroepen worden omdat hij tot de afsluiting van de vereffening is overgegaan zonder het probleem van de BLV te hebben opgelost.

B. In geval van faillissement

Zolang het faillissement niet afgesloten is, moeten de fondsen uiteraard aan de curator worden gestort; zij zullen de massa van de schuldeisers betalen. Dit is het zwakke punt van de BLV (vandaar dat vandaag tot individuele pensioenverbintenis wordt overgegaan waarbij de bedrijfsleider aannemende begunstigde is, wat elke afkoopoperatie blokkeert).

Maar zodra het faillissement is afgesloten verdwijnt de rechtspersoon van de vennootschap.

In dat geval **zullen de fondsen altijd aan de Deposito- en Consignatiekas moeten worden gestort**. Dit wordt uitdrukkelijk voorzien door de wet op de faillissementen (van kracht sinds 1 januari 1998). De bedrijfsleider-begunstigde van de pensioenbelofte zal zich eveneens tot de Kas richten om betaling van zijn schuldvordering te bekomen.

3. VASTGOEDFISCALITEIT EN OPSPLITSING TUSSEN ECHTGENOTEN

Life & Benefits, april 2005

Sinds dit jaar worden de kapitaalsaflossingen, de intresten van een hypothecaire lening met de bijhorende levensverzekering om een enige woning te verwerven die in België gevestigd is in één aftrekpost gegroepeerd ten bedrage van 1870 € (bedrag in 2005 dat in voorkomend geval met 680 € kan vermeerderd worden).

Deze aftrekbox kan onder echtgenoten of wettelijk samenwonenden opgesplitst worden om een fiscale optimalisatie te bereiken. De belastingplichtigen moeten zelf de optimale verdeling maken. Het Bestuur zal hen hierbij niet helpen...

Vroeger konden de aflossingen van een hypothecaire lening die solidair en onverdeelbaar werd afgesloten vrij onder echtgenoten opgesplitst worden.

Nu heeft het nieuwe stelsel dat idee weer opgenomen en **heeft de vrije opsplitsing zelfs een specifieke wettelijke basis gekregen:**

- de vrije opsplitsing, die uitgebreid wordt tot de wettelijk samenwonenden is voor alle componenten van de aftrekking voor enige woning geldig : niet enkel de aflossingen, maar ook de intresten en zelfs de levensverzekeringspremies ;
- **de vrije opsplitsing mag niet leiden tot een concentratie van meer dan 85 % van de aftrekbare sommen bij één echtgenoot.** De andere moet minstens een aftrek ten bedrage van 15 % van het bedrag eisen;
- de vrije opsplitsing mag niet leiden tot een hoger aftrekbedrag in hoofde van elke echtgenoot dan het individueel begrensd aftrekbedrag.

Marktinfo

1. HOSPITALISATIEVERZEKERING : NAAR EEN BEPERKING VAN DE PREMIEVERHOOGINGEN?

De Tijd, 1 oktober 2005

De Regering zou de plotse premieverhogingen in de Gezondheidszorg willen beperken. Momenteel is dit nog slechts een project. Om daartoe over te gaan zouden **die verhogingen aan een specifieke index voor ziektekosten moeten gebonden worden**. Dit zou vermijden dat de premies de hoogte inschieten zoals dat de laatste jaren het geval was. Het systeem zou in feite vergelijkbaar zijn met het mechanisme voor indexering van de huurprijzen.

2. WITWASSING VAN KAPITALEN : NIEUWE EUROPESE RICHTLIJN IN ZICHT

L'Echo, 19 september 2005 ; Trends/Tendances, 1 september 2005

De Belgische wetgeving is nauwelijks aangepast of er wordt reeds over een nieuwe Europese richtlijn in wording gesproken. Bedoeling is rekening te houden met de opgedane ervaring en zo alle bepalingen inzake witwassing wat meer te versterken om dat verschijnsel op meer efficiënte wijze te bestrijden. Er werd een nieuwe definitie van witwassing van kapitalen voorgesteld opdat **de financiering van terrorisme** er uitdrukkelijk zou in voorkomen. Deze richtlijn zal tevens aan alle betrokken beroepen (dus ook de levensverzekeraars en de tussenpersonen) de verplichting tot aangifte opleggen als de kapitalen afkomstig zijn van een inbreuk die door een gevangenisstraf van minstens een jaar gesanctioneerd wordt. Vandaag is enkel fiscale fraude die een beroep doet op complexe mechanismen of die gebruik maakt van methoden van internationale omvang aan aangifte onderworpen. Morgen zal de Richtlijn **de gewone fiscale fraude** aan dergelijk aangifteverplichting onderwerpen gezien het feit dat die fraude gesanctioneerd wordt door een gevangenisstraf van maximum twee jaar. Deze Richtlijn zal in principe eind 2007 moeten geïmplementeerd zijn in het recht van elke Lidstaat van de Unie.

3. GEEN EIGENDOMSRECHT OP HET WETTELIJK PENSIOEN

Hof van Cassatie, 28 februari 2005, RG nr. S.04.0149N; Life & Benefits, 10-05

Dit is een vraag die al lang gesteld wordt: **beschikt men als gepensioneerde over een eigendomsrecht op zijn wettelijk pensioen?** In een arrest van 28 februari 2005 heeft het Hof van Cassatie deze kwestie helemaal uitgeklaard. **Het antwoord luidt "neen"**. Aan de basis ligt de regel volgens welke een pensioen dat lager is dan 95,31 € per jaar niet wordt betaald. Aanvankelijk werd die regel gerechtvaardigd door de overmatige administratieve kosten. Enkel het feit van de betaling te verrichten kostte meer dan het pensioen zelf. Maar hoe zit dat vandaag met de elektronische betaling?...

Een particulier die oordeelde dat hij recht had op een dergelijk pensioen had de nationale Pensioendienst gedagvaard. De Arbeidsrechtbank te Brussel had de gepensioneerde gelijk gegeven.

Het Hof van Cassatie oordeelde daarentegen dat de nationale pensioendienst het recht had die betaling te weigeren. Het oordeelde namelijk dat het pensioen geen recht was:

- het stelsel van de pensioenen berust inderdaad op het principe van de repartitie en niet op dat van de kapitalisatie. De geïnde bijdragen worden onmiddellijk gebruikt om de pensioenen te betalen;
- de patronale bijdragen worden niet specifiek ten gunste van een bepaalde werknemer gestort.

4. WELKE JURIDISCHE WAARDE HEEFT EEN E-MAIL ?

« *Le portail du droit en Belgique* », www.droitbelge.be, 25 augustus 2005

Wat het bewijsrecht betreft heeft een **e-mail niet dezelfde waarde als een geschreven handtekening**. Inderdaad, een e-mail levert geen enkele zekerheid over de identiteit van de auteur van de mail en over de integriteit van de inhoud ervan (er is geen enkele garantie dat hij geen vervalsing heeft ondergaan).

De juridische waarde van een elektronische briefwisseling zal in feite afhangen van de identiteit van de gesprekspartners of van het al dan niet gebruik van een elektronische handtekening.

In het Belgisch recht verschillen de bewijsregels naargelang men zich al dan niet op commercieel gebied bevindt.

Tussen handelaars zijn alle bewijsmiddelen in principe toegestaan. Bijgevolg staat het een vennootschap vrij een e-mail als bewijs te gebruiken in een proces tegen een andere onderneming. De regel geldt eveneens in het kader van een akte tussen een handelaar en een niet-handelaar ten aanzien van de handelaarspartij.

Men moet de rechter uiteraard overtuigen van de betrouwbaarheid van de elektronische briefwisseling.

De regel is anders al het om betrekkingen gaat **tussen particulieren of tussen handelaar en particulier** en men zich tegen de niet-handelaar keert.

Het Burgerlijk Wetboek legt een schriftelijk bewijs op in de betrekkingen met niet-handelaars voor sommen die meer bedragen dan **375 €**.

Als het bedrag dat op het spel staat die grens niet overschrijdt kan men het bewijs leveren van het bestaan en van de inhoud van een akte via elke rechtsweg.

Als het bedrag daarentegen 375 € overschrijdt, moet men over een ondertekende (elektronisch of met de hand) geschreven tekst beschikken om het bewijs van de akte te leveren. Men doet er dus goed aan een ondertekende bevestiging te vragen zodra het beoogde bedrag 375 € overschrijdt.

Hoe dan ook is het aan de rechter om over de bewijswaarde van de akte te oordelen.

5. VERGOEDING VOOR MORELE SCHADE

Fiscoloog / Le Fiscalogues /, nr. 992, september 2005

Een werknemer is slachtoffer van pesterijen vanwege een collega. Hij is er blijkbaar zodanig van aangedaan dat hij met zijn werkgever een minnelijke schikking overeenkomt om zijn arbeidsovereenkomst wegens overmacht te beëindigen zonder vergoeding, noch opzeggingstermijn, maar met toekenning van een vergoeding van 500.000 BEF voor morele schade. De Fiscus gevolgd door het Hof van beroep te Luik verwerpt deze kwalificatie en **legt de som op als opzeggingsvergoeding**. Voor het Hof gaat het wel degelijk om een beroepsschade en niet om een morele schade zonder verband met het verlies van een betrekking. De vergoeding was gerechtvaardigd door de teleurstelling van de betrokkene dat hij de carrière waarin hij zich geïnvesteerd had niet kon beëindigen. **Nu kan een vergoeding voor morele schade geen bezoldiging zijn van een, zelfs latere, inkomstenderving**, zoals dit hier het geval is.

In een gelijkaardige zaak heeft het Hof van beroep te Bergen geoordeeld dat er geen sprake kan zijn van vergoeding voor morele schade **wanneer een zelfde vergoeding tegelijk aan 35 ontslagen werknemers wordt toegekend in het kader van een herstructurering**. Deze vergoeding heeft een forfaitair karakter dat niet verenigbaar is met morele schade die moet afhangen van individuele elementen zoals de leeftijd, de anciënniteit en de uitgeoefende functie.

6. ZIEKTEVERZEKERING : NIEUWE CRITERIA VOOR PERSONEN TEN LASTE

KB van 17 september 2005; Verzekeringsnieuws/ Assurance au présent, nr. 35, oktober 2005

De Gezondheidszorgverzekering beschermt de verzekerde personen tegen ziekterisico maar ook de personen die zij ten laste hebben (echtgenoten, samenwonenden, kinderen van minder dan 25 jaar, familie of aanverwanten in stijgende lijn). Deze personen kunnen evenwel niet als ten laste worden aangegeven als hun inkomsten een bepaald bedrag overschrijden.

Een koninklijk besluit bepaalt voortaan dat **niet langer als persoon ten laste wordt beschouwd, de persoon die** krachtens een Belgische of buitenlandse wetgeving **over een inkomen, pensioen, rente, bijslag of vergoeding beschikt** en waarvan het globale inkomstenbedrag nu **1762,82 €** (geïndexeerd bedrag) **in de loop van een burgerlijk trimester** bedraagt.

De ziekenfondsen zullen moeten nagaan of de personen die op 30 juni 2005 als personen ten laste waren ingeschreven nog steeds aan de nieuwe voorwaarden beantwoorden.

Onder inkomsten dienen de inkomsten te worden verstaan uit een beroepsactiviteit (als zelfstandige of loontrekkende) en uit elke gelijkaardige activiteit die in het buitenland wordt uitgeoefend of in dienst van een internationale of supranationale organisatie.

Voor de berekening van de inkomsten moet rekening worden gehouden met 1/12e van het bedrag van de jaarlijks betaalde voordelen (gratificaties, 13e maand, vakantiegeld...). Het maandelijks bedrag van de niet loontrekkende werknemers is fictief vastgesteld op 1/12e van 100/80 van het verschil tussen de brutowinst en de beroepslasten in verband ermee.

7. SUCCESSIERECHTEN IN FRANKRIJK : BETERE BESCHERMING VAN DE ECHTGENOOT

“L’Argus de l’assurance”, 3 juni 2005

Voortaan worden in Frankrijk, in geval van overlijden van één van de echtgenoten **de termijnen om de successierechten te regelen aan de overlevende echtgenoot toegestaan.**

Zo kan hij de **betaling ervan uitstellen tot zijn eigen overlijden** (er zullen hem ieder jaar enkel intresten gevraagd worden, ter hoogte van 1,33 % in 2005) op voorwaarde evenwel dat de successie minstens 50 % niet contant geld omvat. Voorheen beschikte de echtgenoot slechts over 6 maanden om die rechten te betalen.